

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - آگهی های رسمی و قانونی

شماره مسلسل ۳۶۱

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۳۶۱

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز ۳ شنبه

۳۰ آذر ماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب:

- ۱) طرح صورت مجلس
- ۲) بیانات قبل از دستور - آقایان : مهندس سلطانی - یرن - و راهلم - استخر نورالدین امامی
- ۳) مذاکره در ارجاع لایحه اصلاحات ارضی بکمیسیون خاص طبق ماده ۳۰ آیین نامه و قبول آن
- ۴) اعلام تصویب صورت مجلس
- ۵) بقیه مذاکره در گزارش کمیسیون استخدام راجع به نحوه استخدام مهندسين و کمک مهندسين و تکنیسین ها و ارسال به مجلس سنا
- ۸) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

مجلس يك ساعت و نیم پیش از ظهر برپاست آقای دکتر عبیدی (نایب رئیس) تشکیل گردید

۱- طرح صورت مجلس

نایب رئیس - صورت فلاین جلسه پیش فراغت می شود (بشرح زیر خوانده شد)

فلاین با اجازه آقایان : کدیور دکتر جهانشاهی - محمودی - باقر پوهری امید سالار - آقا اسلامی - قبادیان - مشاره کورس - ذوالفقاری - دهیم - دکتر سید حکمت - یارشار - سنجدچی - بزرگ نیا - اورنگ - بزرگ ابراهیمی - دهقان - دکتر مشیراطمی - حشمتی - دولتشاهی - مهندس نیروز

فلاین بی اجازه - آقایان : دکتر طاهری - فرشی - یردلی - بوربور - مهندس بهودی

نایب رئیس - در صورت جلسه نظری ایست؟ (اظهاری نشد) پس از حصول اکثریت تصویب آن اعلام میشود

۲- بیانات قبل از دستور - آقایان : مهندس سلطانی - پرفسور اعلم - استخر - نورالدین امامی

نایب رئیس - نطق های قبل از دستور شروع میشود آقای مهندس

سلطانی بهر مائید؟

مهندس سلطانی - ملت ایران چند سال است که در انتظارند و میباید از دواج جدید اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ، بقواست و آرزومندی و تقاضای ملت ایران انجام گرفته است . فلکرافات بسیاری از طرف طبقات مردم خوزستان و آماالی بهمان و کوه کیلویه از روحانیون و رؤسای عشایر ، بازرگانان و کشاورزان مبنی بر تبریک و شادمانی رسیده است که مراتب شادی و سرور طبقات اهالی را بیان میکنند .

بنابر این از طرف خود و طبقات مردم خوزستان بی شکاه مبارک همایونی تبریک عرض می کنم . و از ساحت قدس خداوند متعال حصول و انجام آرزوی ملت ایران را مسئلت مینماید .

مردم خوزستان در این ایام درد و حال متضاد و متعارض قرار دارند . از جهت ازدواج اعلیحضرت همایونی که تقاضای ملت انجام گرفته است فرقی در شادی و مسرتند و از قبول مستدعیات خود از جانب شاهنشاهی سیاستگزاران اما برای قتل فجیع و سوزناک و مجروح شدن چند نفر از برادران مادر و احوای مرزی آن استان شدیداً عصبانی و غضبناک هستند (صحیح است) و نه تنها قوای بری و بحری شاهنشاهی در حال آماده باش قرار گرفته اند ، عشایر و طبقات و صنوف مردم خوزستان بحال آماده باش و گوش بر فرمان بزرگ فرمانده ایران قرار دارند ، ناچاران و وحشی و آدمکشان بربری صاحبین حکومت و بنانهرین را تنبیه و مجازا کنند (صحیح است)

فلکرافات بسیاری از شهرستانها و عشایر خوزستان دشت و خوزستان کوه رسیده است که از پیشگاه مبارک شاهنشاهی اجازه خواسته اند که دولت شاهنشاهی ممانعت و جلوگیری از آنها بعمل نیارند تا خود با انتقام خون مقدس شهدای مرزی پیام

و اقدام نمایند (اوراق فلکراف زیادی را ارائه دادند) .

دولت و ملت ایران مردم مظلوم و ملت مصیبت دیده عراق را دوستدار بوده و عزیز میدارند (صحیح است) ولی خونخواهان غاصب و آدمکشانیکه از خون آشامی برادران بی گناه خود هنوز سیر نشده اند از وحشت عمل و نتیجه خونخوازی و غارت اموال مردم مظلوم آن سامان در بیم و اضطراب دائم هستند باید بدانند بالمشکه مانظر خاکبازی به آن سرزمین و نظر سونی به آن مردم نداریم ، این حقیقت را باید در پانجه که عراق (دره بن النهرین) و در دامنه و شعاع جبال متعلقه بایران قرار دارد و آن کشور مصنوعی (صحیح است) در شعاع حقوق طبیعی مملکت تاریخی و کهن سال شاهنشاهی چند هزار ساله ایران قرار گرفته است . و بر طبق همین حقوق طبیعی کلیه آن ناحیه در طول قرون و قرون تاریخ تعلق بایران داشته است . تا همین اواخر عصر امپراطوری عثمانی که آدم کشان عراقی غلام بهره ای از آن موازین بزرگ را داما دارند ، و البان ، بغداد و حلبیان به از لحاظ همان حقوق طبیعی ، با کسب اجازه از دربار ایران منسوب میگرددند اکثریت قریب باتفاق ساکنان عراق که بظاهر تابعیت آن کشور را دارند و گاهی بزبان عربی سخن میگویند از جهت نژاد و جنسیت و مذهب ایرانی هستند . اگر غاصبین حکومت فعلی آن مرز و بوم مقدس بی خیرند ، تاریخ و مردم جهان میدانند که همین استقلال عراق مدیون علماء و بزرگان روحانیون و مجاهدان ایرانیست که بحکم مرحوم آیت الله مرحوم میرزا محمد تقی شیرازی رضوان الله علیه تحقق پیدا کرده است عراق میدانند که بایران آنها را از خود جدا نداشتند و بیگانه با ما نیستند . ما سرزمین عراق عرب را بواسطه سابق تاریخی که ما در آن (دل ایران شهر) یعنی مرکز مملکت ایران داشته است

مجلس مذاکرات مشروح سبده و شصت و یکمین جلسه از دور نوزدهم قانونگذاری

از خود دانسته و خود را از آنها میدانیم . چه علمای جغرافیائی میآیند حدائق مستوی مینویسد در مسالک الملک آمده که هر آن که در دل ابراهیم خوانده اند ، چون دل سلطان وجود است ، سرزمینی که قنبرنامه اطهار علیهم السلام و قنبرنامه مادر آنجاست از دل و جان دوست داریم و کشوری بیگانه نیستیم ما از اینک حکومت خوف و وحشت بر برداران ماسلط یافته آن گروه وحشی هم روزی گروهی از برداران خود را بدار نیستی میفرستند ما را هم . (صحیح است) مردم جهان و ملل آزاد عالم ، باید این وحشی گری ما و پلیدیها را نادیده نگیرند و بیچارگان و مظلومان را که در چهار حکومت وحشت و ترور هستند نجات دهند (صحیح است) من نه تنها از دولت شاهنشاهی انتظار دارم که نگذارند خون برداران خودستانی من بدهد رود ، از آزاد مردان جهان از ملل های آزاد ، از دولت های آزادیخواه از مردم بشردوست عالم انتظار داریم که همه یاری مردم بدبخت و مظلوم عراق بر خیزند ، من بصراحت اعلام میکنم که اگر ممانعت و جلو گیری دولت شاهنشاهی باشد اهالی خوزستان تحمل این مذلت و مصیبت عظمی را ندارند که دست بیاورند بر این مرقی خون مردم بی گناه دهقان و چوپان خوزستانی را ببردند . عشایر خوزستان بلکه مردم گروه گیلویه به تنهایی قادرند که باریگر برجم ایران را نه تنها برای جوان مدائن بر افرازند ، بلکه چنین نیروی در خود میبینند که از موصل هم بگذرند .

حکومت فاسد و آدمکشان عراق باید بدانند که منافع و مصالح خارجی و بیگانه راه آن در بین الهین از طرف آنها ناموجب جنگ عالمگیر اول و خراجی عنوان مملکت و حکومت آنها اطاعت کرده اند ، اینک آنها بدست آورده اند و نه تنها جهان را آگاهند تاریخ زبان گویاست که بدون استعطاق طبیعی و سیاسی این عنوان وجود آمده است .

شمشیر و دانش دیگران باعث وجودیت و این هویت مصنوعی شده است . اسکون بر امانت این فاسدین اشتباه شده و با اولیبت مملکت خود که ایران است در افتاده اند من از طرف مردم خوزستان از بی شکاه مبارک شاهنشاه و دولت خواستارم که جدا خون پاک شهدا را انتقام بگیرند و با اینکه مردم خوزستان در انجام وظیفه وطن و ملی خود آزاد بگذرانند ، دولت فاسد فعلی عراق خود میدانند که ساکنان مرز هر دو دجله و الحوراه که چندین سال از شط العرب میبایند همه ایرانی و از عشایر کبک و مشیره همسین هستند که همه خود را ایرانی دانسته و این طوایف عالی مقدار ایرانی که در چنین شط العرب مسکن دارند هیچگاه از هشق و آمادگی در راه فدائاری برای ایران

فارغ نیستند . در رک و ریشه عشایر کبک چنان وطن پرستی مخبر است که مکرر سیاهبان عثمانی را شکست داده اند و در سال ۱۲۷۲ قمری که خرمشهر در مقابل فتح هرات مورد هجوم انگلیسها قرار گرفت پول و نفوذ آنها نتوانست کمترین تأثیری در دزدان مردم شاه دوست ایران پرست بنماید . حال هم فرزندان همان مردم آزاده در مرز های ایران آماده جانبازی میباشند . چون در انتظار نتایج مطالب هستیم اما پیش از این مزاحم آقایان نمی شوم ، ای دوام دولت بیدار کنونی چندان به تبعیت اینکار اقدام نماید که نمایندگان خوزستان با اقدام دیگر ملتزم نشوند (احسن - احسن) بقیه و تتمه را چه مانده است به آقای پرفور - اعلام می دهم .

نایب رئیس - آقای پرفور چه شد .

اهام بفرمائید

پرفور - من هم شیک اعلام - بنده از همکار محترم آقای سلطانی بسیار متشکرم که چند دقیقه از وقت خودشانرا بنده دادمند . آقایان یک در روزها و مناظر احساسات مردم بودند توجه فرمودند که چقدر مردم بابتخت بی شایسته ، بریا ، اظهار خوشحالی و اظهار خوشوقتی از این وصلت فرخنده بگردند (چند نفر از نمایندگان - مردم همه جا) مردم یک بار دیگر نشان دادند که چه مردان با بگویند و بگویند در شاه دوستی و میهن پرستی مردم رشید ایران خلل وارد نمیشود مردم شاه را دوست دارند (صحیح است) این عمل ثابت شده بازم در روز ثابت شده ، از خوشحالی شاهنشاه خوشحالند از غمگینیش غم میکنند و این بیخود حاصل نشده ، آقا شاهنشاه ما محرم رضا شاه بهاولی هیجده سال است برای این ملت برای خوشبختی این ملت ، برای رفاه این ملت ، برای ترقی سطح زندگی این ملت زجر می کشد و خدمت می کند این ملت (صحیح است) ما این جشن فرخنده را باید بشوید اینک بر روی ملت ایران و ممالکت ایران دارای ولیمیدی خواهد شد به ملت ایران تبریک میگویم (انشاء الله) عرض کنم همین کفایت و دراز ، شاهنشاه است که مردم به شی سیاسی شاهنشاه اعتماد پیدا کردند و همین خوزستانی هائی که الان آقای سلطانی فرمودند که شدیداً رنجیده اند من میگویم تمام ملت ایران رنجیده اند (صحیح است) ما برایمان خوزستان و شیراز و فارس و آذربایجان و خراسان ترقی نمیکنند همه ایرانی هستیم (صحیح است) آقا اگر عرضی بپردازد در روزگار همه ضوفا بداریم بگرم به ، عرض کنم ما اعضای پیوسته بیکدیگریم ایرانی هستیم و ما از این عمل و حشیانه هراتیها یعنی من و بگویم هراتیها این کار را کردند چون هراتیها ملت برابر و ملت دوست ما است ، ما با ملت عراق حرفی نداریم (صحیح است) این یک مشت مردم خود هستند بکنانور

مآب هستند ، یکده زورگو هستند که روی کار آمده اند و هر روز می خواهند با اعمالی و حرفهائی موقبت خودشان را تثبیت کنند (فئات آبادی - این ها آدم کش هستند بگویند آدم کش ها) ولی از آنجائیکه ما همیشه تراکرا حافظ کردیم و درس تراکترا بدینا داریم یک ماتی - از ما بر این صمیمی تر است - وقتی با یک عمل بدی میکند بازم با تراکت رفتار میکنند (صحیح است - احسن) برای این که بدینا نشان بدهیم اینطور باید مافلانده رفتار کنند والا اگر ول کنی همین خوزستانهای پاره شده تنه از کرده این هراتیها میکنند (صحیح است) ما اعتماد بسیار شاهنشاهمان داریم و منتظریم ببینیم که دولت چه میکند و مطمئن هستیم برای اینکه ما دائم سیاستی که دولت پیش گرفته است سیاستی بسیار مدبرانه است ، بنده هراتی دیگر در این موضوع را چوب کتاب نوشتن ، راجع باینکه چگونه انسان میتوانست کتاب بنویسد (فئات آبادی - باید سواد داشته باشد) غیر از سواد باید چیزهای دیگری داشته باشد بهمانی امروز از گفتن این فرایض صرف نظر میکنم و امیدوارم طوری پیش نیاید که مجبور بشویم بیایم پشت این تریبون و راجع باین بحث کنم .

نایب رئیس - آقای استخر -

استخر - باری چه باید کرد؟ برای این بند بیک عادت شده باین که شاعر نبستم و متأسفانه از این بهره خداداد محروم اما تا یک دوتا شعر بنویسم زبانم برای نطق باز نمیشود این هم یک عادت است (یکی از نمایندگان - چون شیرازی هستید) شاید بفرمایند آقا از احساسات شیزازی بودن است بنابراین اجازه می خواهم دو تا شعر بخوانم بعد بروم سر مطلب . ز شیر شتر خوردن و سوسمار عرب را بجائی رسیده است کار ، اجازه بفرمائید این شعر فرودوسی را بنده قدری تعریف کنم ز شیر شتر خوردن و سوسمار - عرب را بجائی رسیده است کار - که ارنود شط را کند آرزو شهر هرات را محاصره انداخته بود و نزدیک با فتح بود انگلیسها برای این که محمد شاه را از فتح هرات منصرف کنند و راهی برای هند باز نشود کشتیهای جنگی خودشانرا در خلیج فارس حاضر کردند و بعضی از جزایر و بنادر خلیج فارس را اشغال کردند آمدند تا بوشهر از آن طرف دولت عثمانی آنوقت را که در کمال ضعف هم بود آنرا هم تعریف کردند که بیا محصور را اشغال کن فقط برای اینکه یک درد سر را اشغال کن فقط برای اینکه دولت ایران ایجاد کرده باشند بالاخره عاقبت هم کار خودشانرا کردند محمد شاه از هرات منصرف شد آمد و ازمینة چنین اشتباهی سر نزده است ملت عراق دولتشان ایرانی است شیعه انئی مشری است (صحیح است) آنجا را سرزمین آسپاه

و اجدادی خودش میدانند (مهندس اردبیلی دوستداران ایران هستند) دوستداران ایران هستند بنابراین ما را چنانی بنده هرجو اشتباهی می کردم و با چارنی به ملت عراق که برداران ما هستند بکنم ، به بنده یک موضوعی را عنوان کردم و آن موضوعی بود که از بنده هم نبود و استناد بقرآن کردم بنده آنرا نگفتم قرآن گفته است الا هراتیها شد سگراً و نفاقاً اجازه بفرمائید آنهم نه هر عربی همان عربی که مشمول این آیه هست (صحیح است) عرض بنده فقط بر سر این موضوع بود والا بنده حتی نسبت به ملت عرب آن ملت عربی که با ما ما هم بیجان هستند آن ملت عربی که با ما دوست هستند بنده هیچوقت نه خودم و نه دیگران حاضر نیستم که با آنها امانت بکنیم فقط یک موضوع است و آن موضوع راجع باین آقای همه کاره و هیچکاره عراق است ، عرض می شود حضورتان که بنده حقیقت امر این بود نمی خواستم دنباله مطلب چند روز قبل را ادامه بدهم زیرا خیال کردم موضوع سیاسی است سیاست شب و روز ندارد و در مواردی فهمه ممکن است این آقای که فعلا حواش جمع نیست از گفته خود معذرت بخواهد بالاخره گفته خود را توضیحی کند ، دیدم نه آقا علاوه بر اینکه از خودش منصرف نشده از شط العرب هم عبور کرده به سره رسیده و از سره مردم تجاوز بخوزستان کرده اما روی تکر روی خیال و توهم بنابراین بنده لازم دیدم که این قضیه را قدری رویش صحبت کنم دیدم آقای عبدالکریم قاسم علاوه بر اینکه مرد شمشیر خودش را می داند مثل اینکه وارد تاریخ هم شده در تاریخ زده که محرم چه بوده و متعلق نمی دانم بفئات عثمانی بوده و ما آنچیزیم که آنرا دوم مرتبه استرداد کنیم بنده اجازه میخواهم در این باب یک تاریخی را بیاشانم تا بگردیم که این اشتباه تاریخی را نکنند در سلطنت محمد شاه قاجار (آقایان استدعا میکنند توجه بفرمائید) ایران برای فتح هرات لشکر کشیده بود و شهر هرات را محاصره انداخته بود و نزدیک با فتح بود انگلیسها برای این که محمد شاه را از فتح هرات منصرف کنند و راهی برای هند باز نشود کشتیهای جنگی خودشانرا در خلیج فارس حاضر کردند و بعضی از جزایر و بنادر خلیج فارس را اشغال کردند آمدند تا بوشهر از آن طرف دولت عثمانی آنوقت را که در کمال ضعف هم بود آنرا هم تعریف کردند که بیا محصور را اشغال کن فقط برای اینکه یک درد سر را اشغال کن فقط برای اینکه دولت ایران ایجاد کرده باشند بالاخره عاقبت هم کار خودشانرا کردند محمد شاه از هرات منصرف شد آمد و ازمینة چنین اشتباهی سر نزده است ملت عراق دولتشان ایرانی است شیعه انئی مشری است (صحیح است) آنجا را سرزمین آسپاه

در این قبیل موضوعات تکلیف نماینده غیر از دولت است ما بنام نماینده میبوست مردم هستیم چیزی را باید بگوئیم که مردم میخواهند از قلب مردم صحبت کنیم ، دولت تکلیف دیگری دارد البته بتکلیف خودش هم رفتار میکنند اینجانب و این احساساتی که از ملت ایران میرسد از موضوع دعوی بیهوده و بوج عبدالکریم قاسم در مردم ایجاد شده ما بایستی با مردم هم آمهنگی بکنیم بایستی احساسات مردم را در این موقع ابراز بکنیم البته امیدواریم دولت هم بتکلیف خودش عمل کند تا آنجا که ممکن است از طریق مسالمت والا آخر - الدوا هو الاسبف باید در برابر قدرت قدرت نشان داد و آنرا سراجی خود نشانده (احسن) بنده عرض دیگری ندارم (احسن)

نایب رئیس - آقای نورالدین امامی بفرمائید

نورالدین امامی - قبل از شروع به رایض جشن فرخنده و میبوست از درواج شاهنشاه را از طرف اهالی آذربایجان تبریک عرض میکنم این موضوع علاوه بر اینکه انتخاری که برای ما دارد این است که ملکه کشور از فرزندان آن خاک مقدس است گمان بر گشت ، بنابراین محرمه و حیووت جزء دولت عراق نبوده (سراج حجازی - یعنی در این باب نیست) بله بنده میخواستم جواب قاسم را بدهم موضوع دیگر اسامی است مرحوم حاج نظام الملک اباعبکی از مردان برجسته و خدمتگزاران حقیقی آذربایجان و میهن بوده و اولاد آن مرحوم در ایران همه سرشناس بوده مرحوم حاج سیدالمحققین در اینجا چند دوره انتخاری نمایندگان ملت ایران راداشته (اکبر - مرحوم نظام الدوله راهم بفرمائید) و ما بالعروض باینکه ملکه هم شهری ماست انتخاری میکنیم یک موضوعی که سروران عزیز ما باید حضورتان عرض کنم مفصود از تشکیر این کمیسیونها باید بفهمیم برای چه تشکیل میشود ، هر کمیسیونی را ما مواز یک عمل میکنند برای اینکه با یک هدف نمایان میروند انجامی نشینند حلای می کنند مامم اگر نظری داشته باشیم بر نشان میرسانیم یک چیز بفته در می آید یک عده از آقایان هم در کمیسیون خارج نشسته اند خدمتگذار شما هستند در هر موضوع خارجی اصلاحی این است که با رفتارشان که در کمیسیون خارجه هستند مشکلی مشورتی بکنند (صحیح است) از آنها سؤالاتی بکنند بفرمائید ، نماینده آزاد است قول نماینده ملت زبان ملت است ولی ما در هر فی الامر هم بالاین سرا و دوروی آقایان است این یک جمله معترضه بود اما دیروز نزدیک ظهر بنده منزل بودم تلفن صدا کردند گفتند از خوی چند نفر از رؤسای عشایر میخواهند با شما صحبت کنند بنده گوش را برداشتم مخصوصاً بیکیشان خیلی پییر مرد بود او با یک حال تأثیری از من خواست که من تسلیت آنها را با اهالی محترم

و مخصوصاً با دولت زیادی رسیدگی شود اصل قانون بطوریکه آفایان ملاحظه فرموده اند مشتمل بر ۳ ماده است که از نظرها و جنبه های مختلف باید رسیدگی بشود از نظر حقوق مردم و حقوق مالک در کمیسیون دادگستری از نظر اساس کشاورزی و روابط کشاورزی در کمیسیون کشاورزی از نظر امور مالی در کمیسیون دارائی و بالاخره از نظر اوقاف در کمیسیون فرهنگ و از نظر کشوری در کمیسیون کشور . اغلب اتفاق می افتد که آفایان خودشان عضو یکی دوسه تا از این کمیسیون ها هستند و این بکثری در کمیسیون کشاورزی رسیدگی میشود از نظر مبنای کشاورزی بعد از انجام برود در کمیسیون دادگستری از نظر اصول دادگستری و غیره این سبب یک اطلاعات وقت خواهد شد (صدر زاده - تضاد در نظر کمیسیونها پیش می آید) و مخصوصاً تضاد پیش می آید که از این کمیسیون برود به آن کمیسیون دیگر از این جهت بود که این پیشنهاد تقدیم شد که این قانون کمیونیشن اصلاحات ارضی است یعنی در زمین و مالکیت از نظر روابط مالک و مستأجر از نظر حد اکثر استفاده از زمین از نظر تأمین حقوق مردم چون در خلاف این نباید تفسیر شود و بخلاف این هم مجلس شورای ملی نمیتواند در خلاف این هم دولت نمیتواند در یک چنین کمیسیون مشترکی که طبق آیین نامه میتواند سه یا پنج عضو داشته باشد و چون پنج کمیسیون است پنج ، سه نفر یا زده نفر این بود که یک عده از آقایان قطع نظر از عضویت حزبی و جریانات حزبی یک عده از اعضاء حزب مردم و ملیون این مطالب را پیشنهاد کردند که اگر موافقت بفرمائید یک کمیسیون خاص تشکیل بشود البته آقایان اطلاع دارند از اجراع این امر بکمیسیون فقط با خواسته رئیس مجلس و رأی آفایان کافی بود ولی چون این امر یک امر است که همه آقایان علاقمند بودند نمایان بود که علاوه بر اعضاء مقام نیابت ریاست مجلس آقایان دیگر هم اینرا امضاء کردند که تصویب می شود .

نایب رئیس - حالا وارد دستور میشویم یک پیشنهادی رسیده قرائت می شود .

(بشرح ذیل فرمائید)

ریاست محترم مجلس شورای ملی ، نظر باینکه قانون اصلاحات ارضی یکی از مترقی ترین قوانین و از اهم مسائل اجتماعی کشور میباشد و نظر باینکه رسیدگی لایحه مزبور در پنج کمیسیون مختلف ممکن است بطول انجامد ، اینجانبان امضاء کنندگان زیر پیشنهاد می نمایم که لایحه مزبور به کمیسیون خاص مرکب از سه نفر از هر یک از کمیسیونهای کشاورزی - دادگستری دارائی - کشور - فرهنگ ارجاع گردد تا مورد رسیدگی دقیق و سریع قرار گیرد . دکتر مهدی ، دکتر شاهکار ، دولت آبادی ، دکتر نفیسی ، موسوی ، حکیمی ، ساکینیان ، ابتهاج ، قوام ، مهندس دهستانی ، علامه ، مهندس مهدی شبلی ، نایب رئیس - آقای دکتر شاهکار بفرمائید .

دکتر شاهکار - بنده خیال میکنم پیشنهادی که تقدیم مجلس مقدس شورای ملی شده است مورد خواسته تمام نمایندگان محترم مجلس است که این قانون هر چه زودتر

این کمیسیونها بود ولی چون دقیقاً رسیدگی شده، ما در این مجلس زودتر بصورت رسیده اما اگر ما بایستیم این تریا قبول کنیم بنظر بنده اصلاح است که ما کمیسیونهای مختلفی که بهشان ارجاع شده مختلط تشکیل بدهیم، نه سه نفر چهار نفر چون خود کمیسیون مختلط که تشکیل شده ممکن است این کمیسیون مختلط و کمیسیونهای تشکیل بدهد یعنی از هر کمیسیون چند نفری در آن کمیسیون که اجتماع میکنند (یکی از مابین گان پیشه‌ها می‌باشد) تشکیل می‌دهد اینها و دولت پیشه‌ها را تشکیل می‌دهد و نظر بیات چطور میشود همه کمیسیونها هم تشکیل جاسه فضا شد) وضع رسیدگی فرق میکنند با اینکه از هر کمیسویی سه نفر باشد عرض بنده این است بنده با آن سه نفر از هر کمیسیون مخالف بودم بنده عرض کردم که این کمیسیون مختلط تشکیل شود و رسیدگی بکنند باین لایحه ولی معمول این است که کمیسیونهای مختلط که تشکیل میشود برای این است که افرادشان زیاد است و رسیدگی به لایحه مشکل میشود آنها از بین خودشان چند نفری بنام سو کمیسیون انتخاب میکنند و گزارش می‌آید در آن کمیسیون مطرح میکنند و بعد رسیدگی میکنند و رأی میدهند نظر بنده این است که این سه نفر از هر کمیسیون از اجتماع این سه چهار کمیسویی که ارجاع شده انتخاب بشود این عرض بنده است

لایپ رئیس - آقای صدرزاده موافقین (صدرزاده - موافقین با یک اصلاح) بفرمائید

صدرزاده - عرض کنم این لایحه اصلاحات ارضی یکی از مهمترین لوازمی است که مجلس شورای ملی در طول مشروطیت تقدیم شده چون مالک روابط و یک وضع مالکانه‌ای داشتیم که شاید در حدود دو سه هزار سال ادامه داشته این یک روش جدیدی میخواهیم ایجاد کنیم پس مجلس شورای ملی بایست با نهایت دقت و حزم و احتیاط در این لایحه رسیدگی و اظهار نظر نماید.

در مقدمه لایحه دو نکته ذکر شده یکی برای تکثیر تولید و یکی هم برای عدالت اجتماعی این همان مطالبی است که شعبه اول مملکت مکرر در محامیه‌های خودشان فرموده‌اند و مورد احترام و اعتقاد خاص ملت ایران است اما باید مطالب هست و آن اینست که این قانون حاضر ما را باین نتایج میرساند یعنی این محتاج بدقت است البته از این کمیسیون بآن کمیسیون رفتن ممکنست در هر یک از کمیسیونها نظرات مختلفی پیدا شود و سبب اطلاع کار شود ولی خود دولت هم معتقد است که باید این

لایحه با کمال دقت رسیدگی شود بدو دلیل اول اینکه نهواستند تقاضای فوریت کند در صورتیکه نمیتوانست تقاضا کند دیگر اینکه تقاضا شود که یک کمیسیون رجوع شود و نکرد پس معلوم می‌شود خود دولت نظر داشته که نسبت به این لایحه دقیقاً رسیدگی شود که بعد در اجرا تولید اشکال نشود و بنده هم معتقد هستم برای اینکه تضاد در افکار و نظریات کمیسیونها پیش نیاید کمیسیونهای صلاحیت دار برای اینکار مجتمعا با هم تشکیل بیاوند و رسیدگی بکنند و نظریات خودشان را به مجلس شورای ملی تقدیم کنند معنی ندارد در کمیسویی که ۱۸ نفر عضو دارد همه صاحب نظر و اطلاع هستند که ما بایستیم سه نفر از آنها را انتخاب کنیم عد کمیسیونهایی که قرار است این لایحه ارجاع شود زیاد است کمیسیون فرهنگ است کمیسیون کشاورزی است و دارائی و دادگستری و کشور جمعاً که کمیسیون هست تمام اینها بنشینند و نظر بایشان را بفرمائید و گزارش آنرا بیاورند اگر مجلس آن گزارش را جامع دست بهمان رسیدگی فضاست کند این نظر بنده است با این اصلاح اگر آقایان موافقت کنند که همه این کمیسیونها مجتمعا تشکیل بیاوند و تصویب کنند

لایپ رئیس - عرض شود چون راجع باین پیشنهاد طبق ماده ۳۶ آیین نامه یک موافق و یک مخالف میتوانند صحبت کند حالا ماده ۳۶ قرائت میشود آقایان توجه بفرمائید (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳۶ - مجلس بلاعطف اهمیت هر طرح یا لایحه قانونی میتواند بجای ارجاع بکمیسیون دائمی مربوط یا درخواست رئیس مجلس یا پیشنهادی چند نفر از نمایندگان رای دهد که از هر شعبه یا کمیسیون دو یا سه نفر برای عضویت کمیسیون خاص جهت رسیدگی بآن طرح یا لایحه انتخاب شود باین کیفیت که پیش از توضیح مختصر رئیس مجلس باین لایحه از امضاء کنندگان و طاق معتقدین یک مخالف و یک موافق (در حدود پنج دقیقه) بازم انتخاب مزبور رای گرفته میشود و هر گاه طرح یا لایحه قانونی مشابهی پیشنهاد شود ارجاع آن از طرف رئیس مجلس بهمان کمیسیون در جلسه علنی اعلام میگردد

لایپ رئیس - با قرائت این ماده آقایان توجه فرمودند که ترتیب انتخاب کمیسیون خاص بجه ترتیب است (مندی نوری - من یک پیشنهاد اصلاحی دادم) آیین نامه بنویسد یک مخالف و یک موافق بفرستد صحبت میکنند (مهندس هدایت - موافقین

صحت نکرند) آقای صدرزاده بعنوان موافق صحبت کردند آیین نامه صراحت دارد باینکه از ۲ یا سه نفر از هر یک از کمیسیونها بیشتر نشود طبق پیشنهاد آقایان اگر بهر دوامه ۵ نفر از هر کمیسیون بکنیم باید ماده آیین نامه را اول اصلاح کنیم بعد برزیم سر این مطلب (مندی نوری - مجلس رأی بدهد) برخلاف آیین نامه که بود آیین نامه اول باید اصلاح شود (مندی نوری - در لایحه نفت هم مجلس برخلاف آیین نامه مجلس را می‌داند) اگر موافقت می فرمائید ۵ دقیقه نفس بدهیم تا این مطلب بفته شود بعد رأی بگیریم

(نسیاست پیش از ظهر جلسه بعنوان نفس تمطیل و مقارن ظهر مجدداً تشکیل گردید)

لایپ رئیس - آقای دولت آبادی بفرمائید

دولت آبادی - بنده در اطراف نظامنامه توضیحی دارم این پیشنهادی از طرف نمایندگان محترم مجلس شد بنظر تشریح در کار لایحه اصلاحات ارضی تمام آقایان باین نکته توجه دارند که این لایحه یکی از مؤثرترین لوازمی است که به مجلس آمده و دولت و مجلس هلاک دارند که این لایحه بطرز شایسته‌ای تنظیم و تصویب شود که مشکل را حل کند و ایجاد زحمتی هم نکنند (صاحب است) این اصل مطلب است در عین حال مجلس می‌خواهد با تصویب این پیشنهاد حسن نیت خودش را باین ترتیب تمام این نکات نشان بدهد این هدف همه ماست شایسته‌ای هم نیست عجله‌ای هم نیست رسیدگی برای تنقیح مصالح عالی مملکت هدف اساسی مجلس و دولت و هدف اساسی و اصلی شعبه اول حضرت همایون است اما از نظر آیین نامه این جا صحبت ماده ۳۶ شوروی دونه و سه نفر بحث شد در صورتیکه بشود این پیشنهاد را مقبول ماده ۳۵ دانست بنده ماده ۳۵ آیین نامه را می‌خوانم و توضیحی عرض می‌کنم تا نظر اصلی خودمان از بین نرود ماده ۳۵ می‌گوید:

ماده ۳۵ - در مورد اویج و طرح هایی که ارتباط اساسی آن به کمیسیون خاص روشن نبوده و جنبه های مختلفی داشته باشد رئیس مجلس می‌تواند کمیسیون خاصی از کمیسیونهای مربوط تشکیل دهد کمیسیون مزبور مانند کمیسیونهای دیگر از بین اعضاء خود رئیس و منشی و غیر انتخاب می‌گردد و پس از شور و تشییر رأی خود را به مجلس گزارش میدهد

اینجا یک اختلاف نظری پیش آمده بود که کار را تدری مشکل می‌کرد در

حالیکه ماده صریح است که وقتی مطلب جنبه های مختلفی داشته باشد به کمیسیون خاص زود کمیسیونهای خاصی تشکیل می‌شود مگر در موارد خاصی و این ماده ناظر باین نیست که تمام اعضاء کمیسیونهای مختلف جمع باشند یعنی ۹۰ نفر را جمع کنیم که باین لایحه رسیدگی کنند از این ماده ۳۵ اینطور است بنامی شود که بنا بر درخواست رئیس مجلس کمیسیون خاصی تشکیل می‌شود از کمیسیونهای مربوط و از هر کمیسیون ۵ نفر انتخاب میکنند و آن کمیسیون رسیدگی و وقت کند از هم بنده در حد خودم تصریح میکنم که این لایحه باید طوری تنقیح و تنظیم و مهیا شود که تمام منافع منظوره از آن نمایان شود بدین ترتیب که لایحه بوضع کسی وارد نشود نسبت به روابط مالک بازرگان و روابط مستاجر و مالک و قسمت های دیگر باید طوری تصحیح و تعدیل شود که مشکلی بر مشکلات مردم افزوده نشود آن کمیسیون باید این نکات را در نظر بگیرد و مجلس دوره ۱۹ باین لایحه توجه داشته باشد که این لایحه اصلاحات ارضی را در دست خودش بگیرد و کسب انتخاری برای مملکت قدم برداریم باین ترتیب من پیشنهاد خودم را برای انتخاب ۵ نفر تقدیم می‌کنم

لایپ رئیس - بنابر این اگر بپذیرد آقایان پیشنهاد آقای دولت آبادی تأمین نظر مجلس را میکند باید آن پیشنهاد اول پس گرفته شود (مندی نوری - اجرای ماده ۳۵ با خود رئیس مجلس است آن پیشنهاد هم که پس گرفته شد) آقای صدرزاده نظری دارید؟

صدرزاده - ما محتاج بیک طرح و قانون جدیدی هستیم ماده ۳۵ را در جلسه خصوصی حضور جناب آقای دولت آبادی و مقام محترم ریاست عرض کردم و دونه و سه نفر بحث شد در صورتیکه بشود این پیشنهاد را مقبول ماده ۳۵ دانست بنده ماده ۳۵ آیین نامه را می‌خوانم و توضیحی عرض می‌کنم تا نظر اصلی خودمان از بین نرود ماده ۳۵ می‌گوید:

ماده ۳۵ - در مورد اویج و طرح هایی که ارتباط اساسی آن به کمیسیون خاص روشن نبوده و جنبه های مختلفی داشته باشد رئیس مجلس می‌تواند کمیسیون خاصی از کمیسیونهای مربوط تشکیل دهد کمیسیون مزبور مانند کمیسیونهای دیگر از بین اعضاء خود رئیس و منشی و غیر انتخاب می‌گردد و پس از شور و تشییر رأی خود را به مجلس گزارش میدهد

اینجا یک اختلاف نظری پیش آمده بود که کار را تدری مشکل می‌کرد در

از مجموع کمیسیونها با اختیار مقام ریاست است گران میکنم آقایان هم تأیید بفرمائید این نظرها اختیارش را بمقام ریاست بدهیم اگر لازم هم نیست دست به آیین نامه زده شود

لایپ رئیس - بنابر این طبق ماده ۳۵ ارجاع لایحه بکمیسیون خاص اختیارات رئیس مجلس است آقایان اگر موافقت دارند طبق این ماده عمل شود (صاحب است) برای اینکه نظر مجلس هم معلوم شود احتیاطاً رأی میگیریم این که طبق ماده ۳۵ رفتار کنیم

شکر ریسا - اخطار نظامنامه دارم عده ای از نمایندگان رأی لازم نیست

لایپ رئیس - آقای دکتر شاهکار شکر شاهکار - اجازه بفرمائید استدعا می‌کنم دو دقیقه در یک مجادلت بهر ایش بنده توجه بفرمائید عرض کنم این طرحی که داده شد اعضاء اولش امضای جناب آقای دکتر موسی هدایت امضای دروش مال شبانی و آن بالا امضای آقای سلطانی و عده دیگر این طرحی نیست که قرار کمیسیون بدهد امضا آقایان فرمودند پس بنده هم یکی از آقایان فرمودند پس بفرمائید پس نگر فتم حالا عرض میکنم و هیچگونه پانشاری هم ندارم اما بنده جلب توجه مقام محترم ریاست را بیک مطلب میکنم و آن اینست که این ماده ۳۵ را (از نظر حقوقی و شخص خودم عرض میکنم جناب آقای صدرزاده دقت بفرمائید این نظر شخصی من است) نوشته است که کمیسیونهای دادگستری، کشاورزی، فرهنگ و کشاورزی ارجاع شده جناب آقای فرود دقت بفرمائید (صدرزاده - و جنبه های مختلف دیگر هم دارد) بنابر این مطابق این آیین نامه‌ای که در دست ماست تشخیص دهنده مرجع صلاحیت دار یک لایحه‌ای رئیس مجلس است بنابر این رئیس مجلس گفته است این کمیسیونها رسیدگی کنند این لایحه بکمیسیون کشاورزی رفت چند جا هم تشکیل دادند و مشورول رسیدگی شدند طبق اطلاعیه هم که به بنده دادند گفتند شاید هفته آینده کار کمیسیون کشاورزی تمام شود و بعد برشت دادگستری و فرهنگ یکی از نمایندگان کردیم و این که برود آن کمیسیون و این کمیسیون هوش کمیسیونهای مختلف با اجازه آیین نامه این استفاده را کردیم که یک کمیسیون مختلط تشکیل بشود طبق ماده ۳۶ آن ماده این بود که مجلس بلاعطف اهمیت هر طرح یا لایحه قانونی میتواند بجای ارجاع

کمیسیون دائمی مربوط یا درخواست رئیس مجلس یا پیشنهادی چند نفر از نمایندگان رای دهد که از هر شعبه یا کمیسیون دو یا سه نفر برای عضویت کمیسیون مختلط که تشکیل شده ممکن است این کمیسیون مختلط و کمیسیونهای تشکیل بدهد یعنی از هر کمیسیون چند نفری در آن کمیسیون که اجتماع میکنند (یکی از مابین گان پیشه‌ها می‌باشد) تشکیل می‌دهد اینها و دولت پیشه‌ها را تشکیل می‌دهد و نظر بیات چطور میشود همه کمیسیونها هم تشکیل جاسه فضا شد) وضع رسیدگی فرق میکنند با اینکه از هر کمیسویی سه نفر باشد عرض بنده این است بنده با آن سه نفر از هر کمیسیون مخالف بودم بنده عرض کردم که این کمیسیون مختلط تشکیل شود و رسیدگی بکنند باین لایحه ولی معمول این است که کمیسیونهای مختلط که تشکیل میشود برای این است که افرادشان زیاد است و رسیدگی به لایحه مشکل میشود آنها از بین خودشان چند نفری بنام سو کمیسیون انتخاب میکنند و گزارش می‌آید در آن کمیسیون مطرح میکنند و بعد رسیدگی میکنند و رأی میدهند نظر بنده این است که این سه نفر از هر کمیسیون از اجتماع این سه چهار کمیسویی که ارجاع شده انتخاب بشود این عرض بنده است

لایپ رئیس - آقای صدرزاده موافقین (صدرزاده - موافقین با یک اصلاح) بفرمائید

صدرزاده - عرض کنم این لایحه اصلاحات ارضی یکی از مهمترین لوازمی است که مجلس شورای ملی در طول مشروطیت تقدیم شده چون مالک روابط و یک وضع مالکانه‌ای داشتیم که شاید در حدود دو سه هزار سال ادامه داشته این یک روش جدیدی میخواهیم ایجاد کنیم پس مجلس شورای ملی بایست با نهایت دقت و حزم و احتیاط در این لایحه رسیدگی و اظهار نظر نماید.

در مقدمه لایحه دو نکته ذکر شده یکی برای تکثیر تولید و یکی هم برای عدالت اجتماعی این همان مطالبی است که شعبه اول مملکت مکرر در محامیه‌های خودشان فرموده‌اند و مورد احترام و اعتقاد خاص ملت ایران است اما باید مطالب هست و آن اینست که این قانون حاضر ما را باین نتایج میرساند یعنی این محتاج بدقت است البته از این کمیسیون بآن کمیسیون رفتن ممکنست در هر یک از کمیسیونها نظرات مختلفی پیدا شود و سبب اطلاع کار شود ولی خود دولت هم معتقد است که باید این

روشن نبودن ارتباط اساسی آن است که معلوم نیست با کدام کمیسیون است یعنی یک لایحه یا طرحی می‌آید ارتباطش معلوم است ولی از لحاظ ارتباط اساسی معلوم نیست که اساساً ارتباطش بکمیسیون کدام کمیسیون است اصل اینکه این ماده در اینجا است ارتباط اساسی چون معلوم نیست خود رئیس مجلس اختیار دارد آن را بکمیسیون خاصی ارجاع بکند اما ارتباط اساسی در این لایحه معلوم نیست که با کمیسیون دادگستری ارتباط دارد یا کمیسیون کشاورزی یا ماده دیگر و نکته اساسی آن در ارتباط اساسی نیست بلکه برای دو سه مورد اساسی نیست بلکه برای دو سه مورد اساسی است بنابر این این دو ماده با دو مطلب زوجیت است این لایحه‌ای که پیشنهاد شده چون از لحاظ اهمیت مهم است متوجه ماده ۳۶ میشود از لحاظ ارتباط اساسی هم روشن نیست که واقعا باید برود به کمیسیون کشاورزی یا به کمیسیون دادگستری اگر باین ماده بیشتر ارتباط دارد بآن این پیشنهادی که شده یعنی پیشنهادی که از طرف آقای دولت آبادی شده این پیشنهاد مطالبش محتاج برای است آن مطلب انتخاب پنج نفر از کمیسیون است که بفرمائید طبق ماده ۳۵ عمل شود (صدر - کمیسیون هم فرستیم ولی ناگزیر اگر خواست باشیم که بگوئیم طبق ماده ۳۵ عمل کنیم چون نفرین می‌توانیم انتخاب کنیم یا بایستی طبق آن ماده باشد از هر کمیسویی دونه و سه نفر با طبق ماده ۳۵ باشد و همه باشند از هر کمیسیون مربوطه بطوری که رجوع شده نه اینکه بگوئیم نفر این جبارتی است در مقابل آقای دولت آبادی برای این بود که بنده در خدمت آقای صدرزاده مدتی شاگردان باشم بودم در کمیسیون اصلاح آیین نامه مدتی روی این بحث شد خیلی زحمت کشیدیم که یک کاری شود که در عمل با ممبران می‌واجد نشود و وقت مجلس را بگیریم این بود که استدعا کردم باین ترتیب باشد

جلیلی - این عمل که بخواهید بکنید و رأی بگیریم به سه نفر از هر کمیسیون رأی گرفتن برای هر یک برخلاف نظامنامه است همانطور که این آقایان می‌فرمودند و مخصوصاً آقای دولت آبادی این لایحه لایحه‌ای نیست این یک لایحه مالیات بر درآمد نیست که بگوئیم اگر اشتباه کردیم در دونه و سه نفر بفرمائید این چیزی است که حسابش با سرنوشته مملکت است ما باید بکاری کنیم که این قانون بطرز صحیح تصویب شود این قانونی است که سالها مملکت بقا و پایداریش شاید روی این قانون باشد یعنی خیلی مؤثر است و مربوط است به همه چیز این مملکت بنا بر این بایستی که تانی و با حوصله و فکر رفتار کرد اول بداند که بنده مالک نیست شاید چیزی هم گیر می‌آید ولی باید خیلی بفته و صحیح و با حساب و دلیل قوی این لایحه را تصویب کنیم یعنی این فکر چند سال است که سر ما است که یک

تجدید نظری بوضع کشاورزی شود این یک چیز تازه و نوی نیست آنها که این را نوشته اند خیلی روش مطالعه کردند ما هم باید روش مطالعه کنیم اشخاصی که این لایحه را تهیه کرده اند آنها هم فکر ما را داشتند بنده میخواهم استدعا کنم اجازه بفرمائید طبق آیین نامه رفتار کنیم این کشمکش ها ما را تشویق می‌کند که بشکستیم و بروی آیین نامه و وقتی روش اینها سه صورت ممکن است پیش بیاید صورت اول اینست که ارجاع کردند بکمیسیون های مربوطه یعنی بصورت مادی و اصولی یکی بصورتی است که مطابق ماده ۳۶ بایستیم عمل کنیم یعنی آقای رئیس طبق آیین نامه دستور بدهید که از کمیسیون دو نفر را سه نفر را انتخاب کنند پس در این صورت ۵ نفر نمیتوانیم چون ماده ۳۶ اجازه نمیدهد اینهم یک صورت است یک صورت هم طبق ماده ۳۵ است که بگویند برود بکمیسیون خاص ممکن است وقتی گفتیم طبق ماده ۳۵ عمل کنند خود کمیسیون بفرستیم ولی ناگزیر اگر خواست باشیم که بگوئیم طبق ماده ۳۵ عمل کنیم چون نفرین می‌توانیم انتخاب کنیم یا بایستی طبق آن ماده باشد از هر کمیسویی دونه و سه نفر با طبق ماده ۳۵ باشد و همه باشند از هر کمیسیون مربوطه بطوری که رجوع شده نه اینکه بگوئیم نفر این جبارتی است در مقابل آقای دولت آبادی برای این بود که بنده در خدمت آقای صدرزاده مدتی شاگردان باشم بودم در کمیسیون اصلاح آیین نامه مدتی روی این بحث شد خیلی زحمت کشیدیم که یک کاری شود که در عمل با ممبران می‌واجد نشود و وقت مجلس را بگیریم این بود که استدعا کردم باین ترتیب باشد

لایپ رئیس - آقای صدرزاده موافقین (صدرزاده - موافقین با یک اصلاح) بفرمائید

صدرزاده - عرض کنم این لایحه اصلاحات ارضی یکی از مهمترین لوازمی است که مجلس شورای ملی در طول مشروطیت تقدیم شده چون مالک روابط و یک وضع مالکانه‌ای داشتیم که شاید در حدود دو سه هزار سال ادامه داشته این یک روش جدیدی میخواهیم ایجاد کنیم پس مجلس شورای ملی بایست با نهایت دقت و حزم و احتیاط در این لایحه رسیدگی و اظهار نظر نماید.

در مقدمه لایحه دو نکته ذکر شده یکی برای تکثیر تولید و یکی هم برای عدالت اجتماعی این همان مطالبی است که شعبه اول مملکت مکرر در محامیه‌های خودشان فرموده‌اند و مورد احترام و اعتقاد خاص ملت ایران است اما باید مطالب هست و آن اینست که این قانون حاضر ما را باین نتایج میرساند یعنی این محتاج بدقت است البته از این کمیسیون بآن کمیسیون رفتن ممکنست در هر یک از کمیسیونها نظرات مختلفی پیدا شود و سبب اطلاع کار شود ولی خود دولت هم معتقد است که باید این

آقای دکتر شاهکار توجه فرمائید که میفرماید و جنبه های مختلفی داشته باشد این معنی آن قسمت اول است یعنی یک کمیسیون خاص ولی کمیسیون بکتابخانه کمیسیون های متعددی باشد و جنبه های مختلف معلوم است که وقتی جنبه های مختلف شد کمیسیون های متعددی میشود در صلاحیت و اختیار مقایسه است که از این جنبه اظهار نظر فرمائید اگر بخواهید رسیدگی شود مطابق ماده ۳۵ عمل کنید هم منظور آقایان تأمین شده است و هم منظور دولت که این لایحه بابت رسیدگی شود

لایحه رئیس - بنده میخواهم عرض کنم که فرمایشات جناب عالی مؤید عرایض من بود **صدر زاده -** بله، تأیید نظر حضرت عالی را کردم

لایحه رئیس - حالاً مطلب دائر بر این است که آقایان پیشنهاد اولی که دادند پس بگیرند

فرد - اغراض نظامنامه ای دارم **لایحه رئیس -** فرمائید

فرد - استدعا میکنم به عرایض بنده توجه فرمائید اولاً عرایضی که بنده میکنم اینجابه چه مر بوطه به اصل موضوع نیست من خودم کلاماً موافق هستم و آقایان هم موافقت که هم وطنان زارع ما وضعی بهتر پیدا کنند (صحیح است) این راه، ما قبول داریم بنده تصور میکنم در این مجلس کسی باین مطالب و با اصل مطالب مخالف باشد بنابراین عرایض بنده مر بوطه به اصل مطالب نمی شود ما در این مجلس بر رئیس مجلس شورای ملی با اتفاق رأی دادیم (صحیح است) یعنی رئیس مجلس حقیقه نردمان محبوب است (صحیح است) یک مطالبی که مر بوطه به شخص رئیس مجلس می شود و ما با نهایت احترام را میگذاریم بقیه بنده تراکت اجازه میدهد ما این مطلب را با خود رئیس مجلس بیان بگذاریم یک جلسه هم عقب افتادن این موضوع بجای برنمیخورد (دولت آبادی - قائم مقام ریاست هست) بنده مقصودم از ریاست مجلس ممکن است خود قائم مقام ریاست مجلس هم باشد خود نایب رئیس هم میتواند تصویب بگیرد ما حفظ حیثیت مقام ریاست را بکنیم از یک روز هم مصالحتی فوت نمیشود رفتی هم که اکثریت نمایندگان یک نظری داشته باشند بقیه بنده رئیس مجلس این نظر احترام بگذارم و هیچ دلیلی ندارد که تصور کنیم رئیس مجلس مخالف نظر آقایان عملی میکند من شخصاً از نقطه نظر حفظ ریاست رئیس مجلس خصوصاً که در نظامنامه او را هم مقدم کرده است یعنی گفته است رئیس مجلس یا به پیشنهاد نفر من استدعا میکنم از آقایان که موافقت فرمایند با نظر رئیس مجلس چون فرقی هم از حیث مدت نمیکنند رئیس مجلس می تواند این اجازه را بفرماید و با اهمیت مطلب هم متوجه هستند و آقایان

هم در این کار عجله نفرمائید فرد این قضیه حل میشود و من از نقطه نظر حفظ موفقیت رئیس مجلس این را عرض کردم خصوصاً که در نظامنامه اسم او مقدم است حالا خود دانید

لایحه رئیس - اینطور که استنباط می شود اغلب آقایان مثل اینکه توافق دارند یعنی اینطور استنباط میشود که ماده ۳۵ عمل شود و البته رئیس مجلس از کمیسیون های مربوطه نه همه شان چند نفری برای اینکه اینها جمع شوند (صحیح است) یعنی طوری شود که هم رسیدگی و مدافعه شود و هم از تراجم و تکثیر اجتناب شود بنده استنباط اینست که اگر آقایان موافقت میفرمائید رئیس مجلس طبق ماده ۳۵ عمل کند (نمایندگان - بسیار خوب است) (صدر زاده - حالا همین ترتیب عمل میفرمائید) بله عمل میشود

۴- اعلام تصویب صورت مجلس
لایحه رئیس - چون اکثریت حاصل است لذا تصویب صورت مجلس اعلام میشود

۵- بقیه مذاکره و تصویب گزارش کمیسیون امور استخدام راجع به نحوه استخدام مهندسیین و تکنیسین ها و ارسال به مجلس سنا
لایحه رئیس - حالاً ماده ۳۵ مهندسین مطرح است ماده ۳۵ فراتر میشود (شرح زیر قرائت شد)

ماده ۳- میزان حقوق پایه یک مهندسی شهزاد ریال و یک مهندسی چهار هزار و پانصد ریال و حقوق پایه های ۳ و ۴ برابر است با حقوق پایه قبل اضافه چهل درصد حقوق پایه یک و حقوق پایه های ۵ و ۶ برابر است با حقوق پایه قبل با اضافه سی درصد حقوق پایه یک و حقوق پایه های ۷ و ۸ برابر است با حقوق پایه قبل با اضافه بیست درصد حقوق پایه یک

تبصره ۱- بمشولین این قانون که اقامت کار را در کارگاه های مربوطه انجام وظیفه میکنند در مدت اشتغال فوق العاده از سی تا پنجاه درصد حقوق پایه در زبانی بعنوان فوق العاده کارگاه پرداخته خواهد شد

تبصره ۲ - ترتیب اعطاء ترتیب مشولین این قانون طبق آیین نامه خواهد بود که بتصویب هیات وزیران میرسد

لایحه رئیس - آقای خلعتبری مخالفید (خلعتبری - مخالفم) فرمائید

خلعتبری - بنده نسبت باصل لایحه بسیار خوشبین هستم که فعلاً در این قسمت یک فکری شده است چون دولت احتیاج دارد و این لایحه احتیاج دولت را تأمین میکند بنده میخواستم راجع باین ماده آقای وزیر صنایع و معادن توضیح بدهند و آن اینست که بنده اطلاع پیدا کردم اشخاصی که در خارجه تحصیل میکنند مخصوصاً در رشته های

مهندسی اینها را در همان مملکتی که تحصیل میکنند قبل از اینکه تحصیلشان خانه پیدا کنند مخصوصاً در امریکا اینها را استخدام می کنند برای شرکت های خودشان و با کمال تأسف ما صادرات علمی داریم یعنی مصلحت خودمان را بر میفرستیم مبالغ هنگفتی هم پول می رود و در خانه تحصیل آن مصلحت دیگر بایران بر نمی گردد (صحیح است) عرض کنم چرا بر نمی گردد؟ یکی از مصلحتی که بنده دیدم در امریکا بود پس یکی از اشخاص خیلی معترم مملکت است که در این مجلس هم حضور دارد او میگفت که این مصلحت ایرانی در امریکا برایشان یک اغراضه و کاغذی فرستاده می شود آن مصلحتی که دائماً با آنها میگویم بعد از خانه تحصیل بایران برگردند آنوقت در آخر نامه نوشته شده بود حقوق شروع به مدت ۳۶۰۰ ریال آنوقت در امریکا حقوق شروع به مدت برای همان مهندس ۴۵۰۰ الی ۵۰۰۰ دلار است برای اینکه امروزه مهندس احتیاج دارند توجه فرمائید شورویها که دارند از امریکا جلومی افتند از لحاظ این است که عید مصلحت مملکت شوروی مهندسی نشان بیش از مصلحت مهندس آمریکائی است (صحیح است) و امروزه مملکتی که در صنعت پیشروی کند کشاورزی و در آموزش احتیاج مبرم به مهندس دارد و اگر ما مهندسی را جلب نکنیم ممالک دیگر جلب خواهند کرد و علت اینکه مصلحت ما بایران بر نمیگردد برای اینست که آنجا حقوق خدمت و حقوق شروع به خدمت بطوری است که چندین برابر اینجاست بنده اطلاع دارم در بعضی از سنواتی که در امریکائی چهل نفر مصلحت ایرانی فاخر از تحصیل شده اند بکنفران حاضر شده اند بایران بر گردد - بنابراین این لایحه خوب است برای تشویق این آقایان اما یک نکته ای خراستیم عرض کنم که شروع به حقوق کنون دولت باین نکته توجه نداشته است سی سال پیش ما شروع بکار راسی تو مان می بود و تو مان گذاشتیم مطابق قانون استخدام حالاً شما کرده اید شصت تو مان این شصت تو مان در واقع همان سی تو مان است یک مهندسی که رفته ده سال پانزده سال در امریکا تحصیل کرده و میخواهد برگردد شما فرض کنید رتبه ۳ میدهد اگر شروع را شما از شصت تو مان حساب کنید این گریه خانه نمیتواند بدهد این پویش فقط کافی است که بتواند گریه خانه بدهد این سیرندرجی حقوق از شصت تو مان به هفتصد تو مان و سیصد تو مان حقوق با بیست سال خدمت این با احتیاجات مملکت مطابق نیست برای اینکه مهندسی که مصلحت ایرانی که در خارجه هستند دو هزار تو مان هم بکنند فایده ای نخواهد داشت چون مطالبه ای که آنجا کرده ایم مصلحت از موقتی که در دانشکده فنی دارد درس میخواند کارخانجات و کارگاهها خودشان میبایند

۶ نیست آنقدر تفاوت نیست بنابراین این فاصله خیلی زیاد است شاید کسی که شروع میکند به خدمت شصت تو مان این را نمیشود قبول کرد حالا بنده نمیخواهم مانع شوم که این قانون تصویب شود اگر میتوانیم این ماده را جوری درست کنیم که اگر مهندس بر میگردد هزار تو مان حقوق داشته باشد آن تفاوتی که در طول سنین خدمت پیدا میکند به دست می آید بطوری بود که بتواند در شروع خدمتش آن حقوق را داشته باشد تا بتواند خانواده تشکیل بدهد ما باید سعی کنیم که جوانان ما در آمدنی داشته باشند با آن درآمد تشکیل بدهند و باین مملکت ملاقات داشته باشند با خانواده ممکن است هر روز بخواهند از این مملکت بروند و چون مده زیادی از مصلحت در خارج مملکت هستند که این قانون در حال آنها تأثیر دارد تقاضا میکنم که این را توجه فرمائید و بنده باشخص تو مان مخالفم که این کافی نیست

لایحه رئیس - آقای عبیدی نوری موافقت؟

عبیدی نوری - موافقم

لایحه رئیس - فرمائید

عبیدی نوری - بنده با این ماده جناب آقای خلعتبری موافقم و خواستم ذهن جناب عالی را روشن کنم با اصلاحی که در کمیسیون شد این ماده حقوق مهندس را معلوم میکند نه های اشتغال بکار در کارگاه اگر خاطر نشان باشد موقتی که قبل از این لایحه مطرح بود و مجلس باین روح موافق عمومی رأی داد که ما که در تهیه های آقایان را می بینیم بر تهیه های مهندسی و باین شصت تو مان شروع بکنیم برای اینکه اشتغال بکار مهندسی خودشان داشته باشند و بفتح مملکت با خبری مودعین موضوع مجلس رأی داد و بعد تصور کردیم بعضی ها که بر ضررشان است بنده اطلاع دارم بعضی هستند محض اطلاع جناب عالی این قانون که اجرا شد در کارهای اداری و شاید کار ثباتی چون این جا صحبت شد که ما معتقدیم باینکه هم باید مهندس باشد که بنده عرض کردم پیش خدمت هم اشکالی ندارد بنده جناب عالی اطلاع بنده هم که در این ماده اگر پایه شصت تو مان را ببرد و مهندس هم بگذارد در ویش خوب بگذارد اینکار افتاده روی اختلاف عقیده آقایان مهندسین دو ماه است راه کناره در جنب محمود آباد و بابل قطع شده و زرد راه کشتی شماره ۱ مازندران نتوانست جز بابل جای دیگری را ببیند ما مهندس داریم پول هم بهشان می دهیم اما کو کار و نتیجه جناب آقای خلعتبری باید توجه داشته باشند ما در مین حال که وکیل کارمندان دولت هستیم وکیل ملت ایران

اینها را قبل از آزاد می بندند پول مسافه می دهند که وقتی دیویده شدند بروند در کارگاه امریکائی با انگلیسی کار کنند اما اینکه فرمودند چنگ دنیا چنگ صنعت است بنده در یکی از نقطه های دالاس و شاید اینها را بود که خواندم خودشان میگفتند بزرگترین دلیل و آن نکته ای که باید بآن توجه پیدا کنیم این است که کارشناسان فنی و صنعتی خودمان را باید کاری کنیم که از کارشناسان فنی و صنعتی شوروی جلوتر باشند و امروز شورویها کارشناسان فنی و صنعتی بیشتر تهیه می کنند پس امروز چنگ در ضمن این چنگ فنی و کارشناسی این استفاده را می کنیم که از آقایانی که فعلاً در ایران تشریف دارند و کارهای غیر مهندسی هم ممکن است اشتغال داشته باشند برای آنها رتبه قابل مشورم که از شصت تو مان پایه اش شروع شود برود تا به یک جایی که با آن اشلی که بنده میدانم ۲۳۰۰ و ۲۴۰۰ تومان برسد و این مال کسانی است که کار میکنند منهای کارگاه در کارگاه هم که این ۵۰ درصد اضافه شود آنوقت این ۵۰ درصد هم آن طوری که حساب میشود روی حقوق و مزایا با ۵۰ درصد مجموع آنها را حساب کنیم که وقتی حساب میشود میرسد به حدود چهار هزار تو مان برای بعضی از آقایان بنابراین این اصل با این کیفیت در حال حاضر با تناسب با اصل سایر کارمندان مملکت بنظر بنده باین نیست و اگر خوب اجرا کنند امیدوارم که لااقل این مهندسین مابجای خودشان برسد و این است که در همین حال که توجه بکار مهندسین میشود مهندسین خودمان کار نمیگیریم خود جناب عالی وکیل مازندران هستید اطلاع دارید که دو ماه است الان راه کناره قطع شده آقای وزیر دادگستری گفتند رفتن بابل و نتوانستیم بروم نوشهر گفتیم میمانم برای اینکه در خشک ساری و محدود بود با دو ماه است دو بل قطع شده مردم نوی لنگه و از روی آب میروند الان دو ماه است و وزارت فرمودند آقای عبیدی نوری که مهندسین راه نتوانستند دو تا بیل چوبی آنجا درست کنند چرا؟ همین مهندسین آنجا تشریف دارند تحقیق کردم گفتند بعضی از مهندسین بگذاردند رفتند خوب بگذاردند آب چوب را بردند بعضی عقیده شان این بود که باید پایه را با چوب را بردند بعضی عقیده شان این بود که لنگه ها را بپول هم بگذاردند در ویش خوب بگذاردند اینکار افتاده روی اختلاف عقیده آقایان مهندسین دو ماه است راه کناره در جنب محمود آباد و بابل قطع شده و زرد راه کشتی شماره ۱ مازندران نتوانست جز بابل جای دیگری را ببیند ما مهندس داریم پول هم بهشان می دهیم اما کو کار و نتیجه جناب آقای خلعتبری باید توجه داشته باشند ما در مین حال که وکیل کارمندان دولت هستیم وکیل ملت ایران

هستم و ملت ایران که باید کار کند و این بار را تحمل کنند و مسالیهات بدهند و این جمع بودجه مملکت بیشتر شود اینها هم پایستی این حقوق را بپردازند بنا بر این اگر معتقدید شصت تو مان کم است بنده عقیده ام این است که پس ایراداتی که در جهت مالیات داریم بکنیم و آن مالیات را حقوق را داد در مقابل کار و حقوق در مقابل اشتغال بکار بدهند ما مناسفانه این ماده اشتغال بکار را زدیم و با این تصویب جدیدی که کردیم این سه اصل مهندسین منهای کار فنی بنابراین امیدوار هستم که این ماده بهین کیفیت هم که تصویب شود دولت این را طوری اجرا بکنند که از آقایان مهندسین در کارگاهها استفاده شود و احتیاجات مردم رفع شود

لایحه رئیس - پیشنهادی رسیده قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

مقام ریاست معظم پیشنهاد مینمایم که در ماده ۳ مذاکرات کافی است

مهندس فرور - بنده از طرف کمیته مهندسین از دولت که این ماده را آورده و یک سرو سامانی داده بکار و اگر نواقصی هست بعد از توضیح دیگری رفع میکنیم و از حسن ظن آقایان نمایندگان که هم موافق و هم مخالف همه موافق بودند تشکر میکنم استدعا می کنم این لایحه بهین ترتیب که هست و متعلق با امکانات مالی دولت است و ضمناً دولت اظهار مبادت که یک توازنی با سایر پایه ها رعایت کرده اند هر چند خود بنده عقیده دارم که کافی نیست ولی فعلاً استدعا میکنم بهین ترتیب تسریع در تصویب لایحه فرمائید و بعداً که امکانات مالی دولت بیشتر شد ممکن است پایه مهندسی را از شصت تو مان هزار و دو هزار تو مان برسانند هر چه مملکت جلوتر برود و ترقی کند سطح بالاتر خواهد رفت راجع به موضوعی هم که اظهار نگرانی فرمودند آقای عبیدی نوری که مهندسین کار نمیکنند خواستم عرض کنم که دولت اگر پولی ندارد که اعتبارش را بدهد تصویب مهندسین آنجا که نیست تا بیا آن موضوعی را که فرمودید استفاده کرد فنی ازدولت است و باید بدولت این تکلیف را کرد که از مهندسینی که در کار دولت هستند در جاهای حسابی استفاده کند و از آنها کار بگیرد اگر یک حکمی که خیلی فنی نباشد صادر شود نمی شود بان مهندس ایراد گرفت که چرا اجرا کردی چون اگر تکلیف مردم محسوب می شود و این دولت است که باید از او استفاده کنند

لایحه رئیس - چون کسی اجازه نخواست رأی گرفته می شود به تکلیفات

مذاکرات آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

حالا رأی گرفته میشود بماده ۴ آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۴ - از تاریخ تصویب این قانون برای مشولین ماده یک در وزارتخانه ها و مؤسسات وابسته بدولت اهم از اینکه بطور رسمی - قراردادی - حکمی مشغول خدمت هستند با رعایت سنوات خدمت طبق مواد فوق پایه آنان تعیین در صورتیکه حقوق آنان تکلیفی حقوق پایه مر بوطه را بنمایند احکام پایه آنان صادر و موقع اجرا گذارده خواهد شد و چنانچه حقوق آنها تکلیفی پرداخت حقوق پایه مر بوطه را ننمایند وزارتخانه ها و مؤسسات وابسته بدولت می توانند احکام پایه ها را صادر و پرداخت مابه التفاوت را موقوف بوجود اعتبار بنمایند در حال این تفاوت از سال آنی در بودجه منظور و پرداخت خواهد شد

لایحه رئیس - آقای صدر زاده مخالفید؟ (صدر زاده - با یک جمله مخالفم) فرمائید

صدر زاده - بنا بر این بود که ما با آن قانون وضع مهندسین را اهم از ذوق پایه و پایه روشن کنیم این میتواند یعنی چه؟ مکلف است صادر کنند نهایت آنها ای که حقوقشان رسا هست می دهند و اجرا میشود و آنها ای که نیست حکمش را باید صادر کنند نمیتواند با اختیار اونیست باید صادر کند نهایت اجرا بشود وقتی وقتی خواهد کرد که پایه او باید بعدی که با حقوق تطبیق کند استدعا می بنده این است که که میگویند را باید تبدیل کنند

وزیر صنایع و معادن - موافقم

لایحه رئیس - رأی گرفته میشود

به این پیشنهاد اصلاح آقای صدر زاده **دولت آبادی -** میتواند راه مکلف است تبدیل نمایند (صدر زاده - باید با مکلف است تبدیل شود)

لایحه رئیس - پس آقایانی که باین پیشنهاد که کلمه میتواند به مکلف است تبدیل بشود موافقت فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد بماده چهارم این اصلاح رأی گرفته می شود آقایانی موافقت فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۵ - مشولین این قانون که سابقه خدمت رسمی ندارند از قبیل کارمندان پیمانی و حکمی و روز مرد مکلفند که در باز نشستگی سنوات خدمت گذشته را بر اساس اصل مندرج در این قانون با قسط مقاسم پرداخت نمایند و کسانی که قبل

از تصویب این قانون باز نشسته شده اند مشروط بر اینکه نسبت بگذشته به چه وجه ایجاد نموده نمایند پایه حقوق آنها از تاریخ اجرای این قانون باخذ حقوق باز نشستگی شافلین نریم و پرداخت میشود و در باز نشستگان شافلین بالا مشمول این ماده خواهند بود

لایحه رئیس - آقای مهندس هدایت مخالفید (مهندس هدایت - بنده با یک اشتباهی در چاپ شده است) فرمائید

مهندس هدایت - یک اصلاح عبارتی است که خیال میکنم اشتباه شده است در سطر پنجم نوشته شده تعهدی ننمایند در صورتی که تعهدی ننمایند صحیح است (صدر زاده - اشتباه چاپی است)

لایحه رئیس - بسیار خوب این اصلاح عبارتی است رأی گرفته میشود بماده پنج با این اصلاح آقایانی که موافقت فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد ماده ششم قرائت میشود

(شرح زیر قرائت شد)

ماده ۶ - دولت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون تا شش ماه لایحه قانونی استخدام کارمندان کشوری را با در نظر گرفتن احتیاجات و طبقه بندی مشاغل و مراتب علمی تهیه و تقدیم مجلس نماید

لایحه رئیس - آقای مهران مخالفید فرمائید

مهران - بنده عرایضی داشتم که به عنوان مخالف میخواستم راجع باین ماده صحبت کنم ولی امیدوارم که دولت حقیقه توجهی با استخدام کشوری در طرز تنظیم آن مقامات بکنند نکته ای که میخواستم عرض برسانم این است که اولاً همانطور که جناب آقای خلعتبری گفتند این قانون آن طوری که هست لطف خاصی به مهندسین این مملکت نیست مهندسین در هر کشوری مقامی ارجمند و خیلی شایسته تر از این دارند و باید بتدریج در کشوری حقوق و مقام خودشان برسد (اعتنا) اینجارجای باشلی که پیش بینی فرمودید بنده یک نکته ای عرض میکنم و آن این است که یک مصلحتی که دارد در خارج از کشور یکی از رشته های مهندسی را طی می کند خانواده او همی ۱۲۰۰ تومان در ماه برایش خرج تحصیل میفرستند شامه تصور بفرمائید اگر همان شخص از خارجه برگردد و خواست باین مملکت خدمت کند با ماهی ۶۰۰ تومان او را استخدام کنید موهبت عظمائی باو بخشیدید بنده امیدوارم این نکته اساسی و بسیاری نکات حساب دیگر را دولت در قانون استخدام که به موجب ماده ۶ قبول کرده اند بپارزند عرض کنم این است که با تصویب این قانون اثر قانون نریم حقوق فرهنگیان را از بین ببرید ملاحظه فرمائید شاید کسانی که

را در دستگاه فرهنگ و سایر دستگاههای دولتی که به تالیفات معادل لسانس و بالاتر از لسانس است بازتاب یک و ماهی ۳۸ تومان حقوق استخدام میکنند تحصیلات اینها هم یکی است پس مقدمه ای که هر حق کردم تصویب این لایحه کار مهمی برای مهندسين نيست ولی در ضمن لایحه حقوق فرهنگیان و همچنین سایر ارباب فنی و اشکال فنی که در فواین مامور دولت است آنها تخریب می شود آقای مهندس شریف امامی جناب عالی پس فردا برای استخدام همانطوریکه توضیح فرمودید که برای استخدام مهندسین در مضیقه هستند چهار صباح دیگر برای استخدام معلم برای استخدام قاضی برای استخدام سایر مقامات هم در مضیقه قرار میگیرند بنا بر این استهای من رفتن کرم به دولت محترم جناب آقای دکتر آقبال این است که یک فکری برمایند و یک اصل اساسی و طبیعی و صحیحی برای امور فنی در نظر بگیرند و این قانون را بیاورند بطوری که تصویب این لایحه که اسباب رضایت خیلی مختصر مهندسين مملکت است اسباب نارضایتی طبقات دیگر نشود و من امیدوارم که دولت نسبت به عدای که در ماده ۶ این قانون دارد زودتر از مدتی که مقررات و خوشبختانه در روزنامه اطلاعات دیدم که مبنای قانون استخدام کشوری را در دسترس افکار مردم میگذارد و از این معنی اینطور درک کردم که این قانون هر چه زودتر به مجلس بیاید و امیدوارم لطفی فرمائید که اصلا این اصل کارهای فنی یک طوری تبدیل شود همانطور که آقای خلعتی فرمودند بلکه اصل از این اصل بالاتر هم برود باور فرمائید با این اصل تامل مخصوصی به مهندسين نشده امیدوارم این محبت نسبت به مهندسين و قانون استخدام ما انشاءالله اسباب تشویق بازار علم و فضل و دانش شود (احسن)

نایب رئیس - آقای صدر زاده

صدر زاده - عرض کنم حضور آقایان بنده میخوانم از این ماده و این بحث استفاده کنم یک افتخار فرصتی بکنم و یک نکاتی را تذکر بدهم راجع بقانون استخدام استفاده بکنم جناب آقای مهندس شریف امامی توجه فرمائید ما در قانون اساسی یک اصلی داریم اصل ۹۶ که میگوید میزان مالیات را هر ساله مجلس شورای ملی با کثرت تصویب و موافقت خواهد کرد این را داشته باشید در آن سفر اولی که در کت میسوی آمد پاریس من راجع به فرودموش حرفی از من خدمتی که کرد تنظیم قانون استخدام بود که دستگاه استخدامی را در یک چهار چوب آهنگی فرار داد که نه میشد یک مهندسی را بی جا بیرون کرد و نه میشد بیجا ببرد یک مهندسی را وارد کرد و در آن موقع پیش پیشی کرد که یک حداللی برای همیشه مستخدم در رتبه اول

مبنی شد که بنام اصل معروف شد ولی در همان قانون اختیارات دولت که هر وقت وضع زندگی عوض شود میتواند اصل را بالا یا پایین ببرد این که در قانون اساسی تصریح شده که میزان مالیات هر ساله مجلس شورای ملی میتواند تغییر بدهد روی همین نظر است یک وقتی ایجاد میکنند که حقوقها و مخرج مملکت زیاد شود در همان موقع هم میزان مالیات مثلا در درصد از املاک مزروعی میگیرند میگویند چون امسال مخرج زیاد است و چون سطح زندگی بالاتر رفته است دوازده درصد میگیریم و یکسال که سطح زندگی پایین میآید یا این میآورند ما توانیم زیادی تصویب کردیم برای قضات یکجور و دبیر و آموزگار جود دیگر برای پزشکان طریق دیگر و حالاهم میخوانم برای مهندسين همین کنیم و چاره ای هم نیست ولی وضع درست نیست و ما باید بر کردیم بآن وضع سابق یک قانون استخدام جامع و مانع را تنظیم کنیم و بیاوریم به مجلس که تکلیف حقوقها در آنجا معلوم بشود البته باید مراتب علمی را در آن منظور داشت سنوات خدمت را منظور داشت ارزش کار را هم باید منظور داشت این قانون را دولت و عده کرده ولی مدتی است که در این قانون در خارج از مجلس بحث میشود دایمتر بحث لازم ندارد و حتی میخوانم پیشنهاد بدهم که مدت ۶ ماه چرا اصلاحات و سه ماه برای اینکار کافی است الان چندین ماه است و چندین جلسه است که معاونین و زارتخانه ها روی این قانونی که تنظیم کرده اند بحث میکنند آقایان میدانند یک عدای از لسانسهای های حقوق بما تعرض دارند و نوشته اند که تکلیف ما را هم همین کنید ما و مدهم بدهیم که قانون استخدام را بیاورند حق شما را هم منظور خواهیم داشت پس اگر موافقت فرمائید بجای این مدت ۶ ماه سه ماه چهار ماه تا پایان سال باشد تا تکلیف این کار روزی همین شود

نایب رئیس - آقای وزیر صنایع و معادن

وزیر صنایع و معادن - چون وقت گذشته بنده با اختصار مبرد از و لازم دانستم عرض آقایان برسانم اول تمام مطالبی که فرمودید با دقت کردم که مورد توجه قرار بگیرد (نمایندگان - متشکریم) و آنچه لازم بود عرض آقایان میرسانم اهمیت قانون استخدام برای دولت کاملا مشهود است و از گرفتاریهای اساسی دولت همین قانون استفاده است ولی خوشبختانه طرح کامل برای آن ریخته شده و مشغول مطالعات دقیقتری هستند که یک قانون جامع و مانع خواهد بود که فرمودند تقدیم مجلس شورای ملی بشود. مطلب این است و این مدتی که ۶ ماه است و در این قانون گنجانیده شده

اطاق گریه میخوانم سر با در روز غذای سرد بهش دهند بعد برسم لسانس بود کترا امیدوارم توجهی فرمائید تا قانون استخدام زودتر به مجلس بیاید

نایب رئیس - آقای دکتر پیرنیا

دکتر پیرنیا - بنده میخوانم در کلیات آخر لایحه صحبت کنم استفاده کردم از مخالفت جناب آقای دکتر امین که در این ماده ۶ صحبت کنم و مخصوصا از وجود آقای مهندس شریف امامی استفاده میکنم که بنده ایشان ایمان دارم و عقیده دارم بنده چهار ماه قبل وقتی راجع بنوب آنها اینجا صحبت کردم ایشان بمن وعده دادند قبل از فروردین ۳۸ من این قانون را خواهم آورد و وعده شان عمل کردند و این قانون را آوردند و یکی از آرزوهای ملت ایران جامه عمل پوشانیدند و من امیدوارم که بزودی کارخانه ذوب آهن را درست کنند و محصول آن بازار بیاید ولی آقای مهندس شریف امامی شما از مهندسين لایق و مجرب و وطن پرست ایران هستید در این لایحه تذکراتی دارم امیدوارم این تذکرات هم من از نظر جناب عالی و دولت و دولت می قانون تهیه می شود مطالعه می شود و اخیرا هم در روزنامه ها دیدم که در نظر گرفته اند و بظن من رسید بنده حتم دارم آقایان همکاران محترم توجه دارند چرخهای این مملکت بوسیله کارمندان می گردد باید زندگی کارمندان تأمین شود هیچوقت نمیتوانیم امیدوار باشیم که این مملکت آنطور که میخوانم ترقی کند مگر این که حقوق بگیران ما در آسایش باشند بنده صحبت لسانس و مهندس و دکتر را نمیکنم بلکه یکسور یک کارمند جزء باید بتواند امانت زنده کی خود را فراهم کند این است که بازم تا کجی می کنم که این حقوقها کافی برای زندگی یک نفر مهندس نیست ولی نملا کمکی است از نظر پزشکی و مالیاتهای این را میگوئیم می نیم و قتال زندگی قضات هم تأمین نمی شود بعد چه میشود لسانسهای که ۲۰ سال کار کرده و تحصیل کرده و ۹۰۰ تومان حقوق میگیرد و ۸۰ تومان میدهد از این جهت است که بنده تقاضا میکنم ۶ ماه را محدود بکنند به سه ماه که انلا بهر مجلس برسد (وزیر صنایع و معادن - ۶ ماه حدا کثراست تا ۶ ماه) معمولاً حدا کثر را میگیرند این را بفرمائید زودتر تقدیم کنند (وزیر صنایع و معادن - قانون استخدام را تا فروردین به مجلس میآوریم) تشکر میکنم تا حد اول زندگی برای کارمندان دولت تأمین کنیم اهل بیضرت همایون شاهنشاه برای بهبود و ترقی مملکت علاقمند هستند زحمت کشیده اند فرود آقایان علاقمند هستند هیأت دولت علاقمند است که این طرحها برای کارمندان دولت اجرا بشود یک سیور باید حداقل زندگی تأمین بشود یک

به هم آنها نباید برای ما دایه مهربانتر از مادر بشوند اگر غائلت نبودند بیایند در مملکت با مامور کاری کنند دیدیم که اینها اشتباه کردند چهار توجیه بکنند (یک نفر از نمایندگان - بعضی هاشان تشریف دارند) یکجوری چشم دشمنان ایران کاری که در این مملکت شروع شده به آخر رسد خواه آقایان در مقابل خارجها بروند و بگویند که ایرانی ها کار نمی کنند و تمام زحمات ملت ایران و مهندسين ایران کارگران ایران تکلیفین های ایران را از بین ببرند جلوی آفتاب گل اندوه گردان است امروز این کارها شده و خواهند شد آقای مهندس شریف امامی شما یک قانونی دارید بنام قانون مهندسين پان کانون مهندسين باید کانون وطن پرستی کانون شادوستی باشد این کانون نباید کانون تفریب باشد رئیس مملکت رئیس دولت مجلسین نمایندگان بنده تمام این مواد رای دادم آقایان شاهد بودید من میگویم ایرانی تاج بر من است آقای من است انتقار من است به روح رسول الله وقتی من ساختمان مجلس ستارای بیستم افتخار میکنم وقتی ساختمان سدرای بیستم افتخار می کنم آقایان مهندسين عزیز ما بیاید یک نفر از نمایندگان آقاها این طور نبودند ۶ نفر ۶ نفر بودند اکثریت مهندسين ایرانی تاج سر من هستند بنده بنده یکی نیستند

آنهائی که اعلامیهها را امضا کردند و الان هم در این کانون هستند و آنجا اداره می کنند باشند ولی جوانان را بیاورید مهندسين جوان را بیاورید و اردو در این حقیقت ها بکنید از وجود آنها استفاده بکنید مهندسين و تکنیسین ها زیر دست آنها کار می کنند آنها باید این کارگران و تکنیسین ها را برای وطن دوستی تشویق کنند این که بعضی از آنها البته من میگویم از ه نفر تجاوز نمی کنند متأسفانه آنها در کانون مهندسين هستند باید مهندسين جوان را در سر کار بیاورید و جای آن مهندسين بگذارید اینهائی که زحمت می کشند و خبات نکرده اند با آنها بسپارید بالاخره مملکت ما را می که پیش گرفته میروند ترقی می کند (احسن)

نایب رئیس - عرض شود سه نفر از آقایان اجازه خواسته اند برای صحبت در ماده ۶ (نمایندگان - مخالفی نیست) پس پیشنهادی رسید است قرائت می شود (بشرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی اینجانب پیشنهاد می کنم در ماده ۶ سطر اول بجای ۶ ماه سه ماه نوشته شود

دکتر شفیق امین بعضی از نمایندگان - پس بگنید

میشود بنام لایحه آقایان موافقت قیام بفرمائید (اکثر قیام نمودند) تصویب شد آقای وزیر صنایع و معادن بفرمائید

وزیر صنایع و معادن - بنده با کمال اختصار میخوانم از طرف خودم و از طرف تمام مهندسين ایرانی از آقایان نمایندگان محترم تشکر میکنم و این تشویقی که آقایان فرمودند موجب خواهد شد آنها در انجام وظایف خودشان بیشتر کوشا باشند

۶ - تأمین موقع دستور جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - بنده از آقایان استعفا دارم لایحه مربوط با اصلاحات ارضی همانطور که فرار شد بکسیون خاصی ارجاع بشود نفر هم انتخاب میشوند و استعفا دارم که آقایان تشریف بیاورند با سرعت نه سرعت بدون تامل با سرعت و تامل اقدام بفرمائید تا کار تمام بشود جلسه آینده روز پنجشنبه ساعت ۹ صبح خواهد بود (مجلس یک ساعت و یازده دقیقه بعد از ظهر ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر موسی عمید